

som paa Fernbaneomraadet, osv." Derved har jeg altsaa udtryffeligt udtalt, at der er Omraader, hvor jeg finder det fuldt naturligt, at Staten optræder som Industridrivende, og Fernbanevesenet er nævnt som et Exempel. Naar der ærede Medlem herfor vil anføre forskjellige andre Statsvirksomheder, som jeg stemte for at give Bidrag til, saa er dette ganske naturligt. Kun skal jeg bemærke, at det ikke har været Tilfældet med den af det ærede Medlem berørte Udvikelse af Usserød Fabrik, som jeg var imod, og naar den ærede Taler af min Benægtelse tog Anledning til at bemærke, at der i alt Fald var een Gang, hvor jeg ikke havde fulgt Regjeringen, skal jeg tillade mig at bemærke, at han i Tidenden vil finde adskillig flere Vidnesbyrd derom.

Det ærede Medlem for Randers Amts 5te Valgfreds (Th. Christensen) fremsatte forskellige statistiske Betragtninger, om hvilke han bemærkede, at der næppe vilde kunne indvindes Noget mod dem, da han havde faaet Tallene fra statistisk Bureau. Hertil skal jeg bemærke, at Tallene ganske vist vare gode nok, men jeg maa dog advare ærede Medlemmer mod at stole paa alle de Konklusioner, der blive udbragne af disse Tal, da de paa adskillige Punkter ikke vare rigtige og hvilede paa forskellige Misforstaelser, saaledes det hele Opgjør af den saakaldte Handelsbalance og formentlige Underbalance ved Ud- og Indførsel, som efter Talerens Mening skulde beløbe sig til 60 Millioner Kroner om Aaret. Enhver vil let kunne sige sig selv, at der ikke er nogen Sandsynlighed for, at der fra Udlandets Side Aar efter Aar skulde gives os Varer til et Beløb af 60 Millioner, som vi aldrig betalte, saa at der ganske sikkert maa være andre Momenter at drage ind i denne Opgjørelse, og det ligger ogsaa nær for Haanden, hvilke det er. Jeg skal blot pege paa vor Skibsartsførtjeneste og vor Handelsförtjeneste, men ved Siden deraf er der ogsaa andre Momenter. Jeg skal derfor heller ikke gaa dybere ind paa de af det ærede Medlem fremsatte Betragtninger, men gaa over til det, som nærmest har foranlediget mig til at tage Ordet: de Udtalelser, der fremkom i Gaar fra det ærede Medlem for Svendborg Amts 6te Valgfreds (Brandes). Det ærede Medlem udtalte en Beklagelse over, at min første Udtalelse i Forgaars, angaaende den finantzielle Tilstand, efter hans Mening havde været saa svævende og ubestemt, at man ikke derved blev synderlig klarere over Forholdene, i alt Fald over min Anskuelse om Forholdene, idet han henviste til, at jeg havde udtalt, at jeg vel

ikke saa mørkt paa Forholdene, men heller ikke saa lyst paa dem, og mente, at Resultatet var, at jeg kun saa Fremtiden graat i graat osv. Nu maa jeg gjøre gjældende, at mine Udtalelser ikke saaldt ganske saaledes, og jeg tror, at de vare tilstrækkelig klare og bestemte til at godtgjøre mine Anskuelser. Jeg sagde, som Tidenden vil vise, at jeg ikke saa saa mørkt paa Forholdene som det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgfreds (Holstein-Ledreborg), men i det Hele ikke saa lyst paa dem, og at jeg derfor sluttede mig til hans Betragtninger om, at man maatte være varsom med de Verker, man traf paa Fremtiden, og lægge en noget sikkrere Finantsplan for denne, inden man gik over til at stille altsor store Krav til Fremtiden. Dette begrundede jeg da nærmere ved særlig at henvise til den Stigning, som havde fundet Sted paa de civile Budgetter. Den ærede Taler angreb nu denne min Sammenligning, for saa vidt jeg særlig havde gjennemført den procentvis, medens han mente, at det var rigtigere at se paa de absolute Tal. Hertil skal jeg nu først bemærke, at naar jeg overhovedet gjentagne Gange har peget paa denne Sammenligning, er dette ikke at opfatte saaledes, som den ærede Taler vilde gjøre gjældende, at det havde vist sig, at der fra min og mine Meningsfællers Side saaes med Beklagelse paa den Stigning, der havde fundet Sted i de civile Udgifter, og at denne Stigning til dels væsentlig havde fundet Sted mod vore Ønsker og vore Bestræbelser. Det ganske Modsatte er nemlig Tilfældet. Naar jeg undtager en enkelt større Udgiftspost paa de civile Budgetter, som jeg allerede i sin Tid har været afgjort imod og endnu fremdeles anser det for en Feil at opføre der, nemlig Statens Overtagelse af Sindsfygevesenet, i Stedet for at lægge dette paa Kommunerne, tror jeg ikke det ærede Medlem skal kunne vise ret mange Poster paa disse Budgetter, som jeg har talt eller stemt imod, derimod har jeg som sagt stemt og ofte varmt taget Ordet for mange af de Bevillinger. Og vil man nu gaa længere tilbage i Tiden, vil man finde, at før 1885, som var det Aar, vi begge tog til Skillepunkt, fremkom der fra min Side under Finantslovens Behandling Klager over den Knappehed, der herskede, ikke blot paa de militære, men ogsaa paa de civile Budgetter, og at jeg netop ofte tog Ordet for at pointere den store Betydning, det havde, at der paa mange af disse Punkter kom mere rundhaandede Bevillinger. Naar jeg nu derfor gjentagne Gange har peget paa de stedfundne Stigninger, er det ikke for at misbillige dem, men kun for at pege paa,